

Temaet for dette nummer af Tidsskrift for Socialpædagogik er: Ethiske udfordringer for socialpædagogikken. Etik har altid eksisteret som rettesnor for praktisk pædagogisk arbejde – f.eks. i form af solidaritet med udsatte lag i befolkningen. Solidaritet kan ses som en dimension i etikken og indgik som forståelsesramme i opbygningen af velfærdsstaten fra slutningen af 1950'erne, ikke mindst i form af princippet om at etablere skattefinansierede universelle ydelser til stadigt flere, der betragtedes som værdige modtagere af ydelserne. Dette er en værdi eller princip, som i stigende udfordres med nye måder at tænke velfærdsstat på, hvilket får implikationer for det socialpædagogiske arbejde og brugerne i dette felt. Med overgangen til nye mål for den offentlige sektor og nye styringsredskaber trådte det universelle princip til side for dannelsen af et ”quasi-marked” på det sociale og pædagogiske område. Dette kan lede til etiske dilemmaer og udfordringer for socialpædagogen og tendentielt anspore til nyttetænkning og målrationalitet på bekostning af etiske hensyn. Socialpædagogers opgave er at støtte forskellige målgrupper, der i hverdagslivet har behov for hjælp og støtte til at realisere deres rettigheder og leve et meningsfuldt liv. Denne centrale opgave fordrer etiske hensyn og værdiorientering i socialpædagogisk praksis. I en professionssammenhæng kædes formuleringen af etiske værdier og grundlag sammen med at være en profession og kunne agere på basis af sin professionsetik. I de seneste år er der gentagne gange dukket eksempler op på praksis på bosteder, anbringelsessteder mv., som etisk må vurderes som problematiske. Desuden strider de imod etiske værdier og kalder på etisk omtanke. På et presset velfærdsområde som det specialiserede socialområde synes etisk handlen, omtanke og refleksion at være mere vigtig end nogensinde før – men samtidig under voldsomt pres. Og man kan spørge, om hvor ansvaret ligger og kan placeres, men også hvordan lignende situationer udgås fremadrettet.

Også forskningen indenfor det socialpædagogiske felt indebærer en række etiske implikationer, men står i dag over for omfattende etiske udfordringer. I en tid hvor kapitalstærke fonde i stigende grad sætter retningen for forskningen og fri forskning er under pres, bliver spørgsmålet bl.a., om den socialpædagogiske forskning har en særlig etisk fordring og forpligtigelse i at sætte marginaliserede grupper på dagsorden (UFM 2024ⁱ, Information 12/5/2025).

Med temanummeret – som falder i forlængelse af årets temadag den 14. maj – lægger temaredaktionen op til at modtage forslag til artikler, som bredt set behandler tidens etiske udfordringer i socialpædagogisk arbejde og praksis, i et samtidsdiagnostisk professionsperspektiv og indenfor den socialpædagogiske forskning.

Har de etiske dilemmaer i det socialpædagogiske arbejde ændret karakter med konkurrencestatens og målstyringens overtag?

Når handlerummet for den etiske dømmekraft indsnævres, hvad gør det ved socialpædagogikken?

Etikkens rolle ansues ofte som faglig udviklingskraft og et professionsfagligt krævende spejl til sikring af rettigheder og selvbestemmelse for borgerne – er det endt med at være en skøn utopi?

Terminer:

Abstrakt – 18. august 2025

Fuld artikel – under forudsætning af temareaktionens godkendelse af abstrakt – 6. oktober 2025

Ønskes fagfællebedømmelse – skal fuld artikel foreligge 15. september 2025

i <https://ufm.dk/forskning-og-innovation/statistik-og-analyser/tilskud-til-forskning-og-innovation>